

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard

Coloniæ Agrippinæ, 1739

VI. De Electione Electi potestate. D. 60. S. 47. C. 8. El. 2. EC. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

TITULUS VI.

De Electione & Electi Potestate.

1. **E**LECTIO est Personæ idoneæ seu nullo impedimento laborantis ad Ecclesiam vacantem seu Prælaturam per vota Capitularium aliorumque, quibus jus eligendi per Privilegium aut legitimam consuetudinem competit, Canonica vocatio, i. e. facta juxta præscriptum Canonum, absque vitio tum formæ Electionis, tum Eligentium, tum ipsius Electi.

2. Unde Electio differt 1. à *Postulatione*, quæ est de Persona, laborante impedimento Canonico dispensabili; & innititur gratiæ, ut Postulatus non possit sine nota ambitionis absolute consentire, licet possit dicere: *Non dissentio, vel Committo me dispositioni Superioris, si velit dispensare.* Econtra Electio innititur Justitiæ & tribuit Jus ad rem, potestque Electus statim consentire. Hinc Postulatio dicitur admitti, Electio confirmari. 2. A *Nominatione*, per quam non unus, sed plures à Capitularibus Superiori proponuntur, ut ex iis unum ad Prælaturam vacantem promovere velit; possuntque Nominantes ante Præsentationem factam variare, aut procedere ad Electionem, juxta C. 28. b. T.

Pro

Pro clariori præsentis Tit. in Jure Canon. ferè famosissimi intelligentia, dividitur in Paragraphos.

§. I. De forma Electionis.

I. „ Circa hanc statuitur I. in *Decret.*
 „ c. 14. h. T. Forma Electionis Canonice
 „ in omnibus Ecclesiis observetur, ut cum
 „ iis de novo Pastore providendum, Ele-
 „ ctiores in unum locum conveniant, & in-
 „ vocatâ Spiritûs S. gratiâ Personam so-
 „ lemniter nominent, in qua omnes, vel
 „ major & sanior pars convenerint, & ea
 „ sine ullius contradictione, dummodo
 „ idonea fuerit, & Electio sine simoniaca
 „ pravitate celebrata, ad Ecclesiæ Regi-
 „ men admittatur. Quòd si in Persona fue-
 „ rit, vel in Electionis modo peccatum,
 „ tamdiu procedant, donec secundum
 „ præscriptam formam vacanti Ecclesiæ
 „ de Persona congrua valeat provideri.
 „ Ex quo inferunt DD. si Electores igno-
 „ ranter elegerint indignum, vel contra
 „ formam Canonice, quòd possint transi-
 „ re ad aliam electionem; si verò scienter id
 „ fecerint, sint ipso jure pro ea vice privati
 „ potestate eligendi, (si tamen ex votis eo-
 „ rum communis Electio subsequatur, aliàs
 „ non, juxta c. 7. h. T. in 6.) & devolvitur vel
 „ ad Superiorem, si omnes peccârint; vel

ad alios pauciores, qui elegerunt dignum. Sic *c. 22. h. T.*, Electio Præpositi G. indigni, seu laborantis impedimento Canonico, esto facta à 24 Electoribus, cassatur; & Electio Præpositi A. Digni facta à 14 eligentibus approbatur; econtrà si elegerint contra formam Canonicam, non sunt privati ipso jure, sed privandi per sententiam, antequam possunt novam Electionem validam inchare & perficere; si verò Electio sit ambigua, non possunt Electores propriâ auctoritate ad aliam Electionem transire, priusquam prior auctoritate Superioris fuerit cassata.

2. *C. Scriptum 40. h. T.* Decernit Pontifex, ut in concursu Electionis cum Postulatione, si numerus postulantium non sit duplo major, postulatione repulsâ, Electio facta à minori numero, dummodo superet unam tertiam omnium suffragantium, saltem per unicum votum, confirmetur. Observatum id fuit in Electione Coloniensi anno 1688. in qua ex 24 suffragantibus novem elegerunt JOSEPHUM CLEMENTEM, tredecim postularunt GUILIELMUM EGONEM, & duo vota erant dispersa; ab INNOC. XI. autem, repulsâ postulatione, Electio de Persona ejusdem JOSEPHI fuit confirmata; & hodie dum ex stylo Curiaë est approbatum, de

quo vide Pichler *Decis.* 5. solventem argumenta in oppositum.

3. „Famofissimo Cap. *Quia propter*
 „42. *b. T.* ait Pontifex: Quia propter di-
 „verfas electionum formas, quas quidam
 „invenire conantur, magna pericula im-
 „minent Ecclesiis viduatis, ftatuimus, ut,
 „cùm Electio fuerit celebranda, præfen-
 „tibus omnibus, qui debent & volunt
 „& possunt commodè interesse, affuman-
 „tur tres de Collegio fide-digni, qui se-
 „cretè, figillatim, ordinatè ac diligenter
 „vota cunctorum exquirant & in scriptis
 „redacta mox publicent, nullo appella-
 „tionis obstaculo interposito; ut is colla-
 „tione habitâ eligatur, in quem omnes,
 „vel major & sanior pars Capituli con-
 „fenserit: vel saltem eligendi potestas ali-
 „quibus viris idoneis committatur vice
 „omnium; aliter electio facta non valeat,
 „nisi fortè communiter esset ab omnibus
 „quasi per inspirationem sine vitio cele-
 „brata. Qui verò contra præscriptas for-
 „mas eligere tentaverint, eligendi eâ vice
 „potestate priventur. Nemo procurato-
 „rem in electionis negotio constituat, nisi
 „absit eo loco, unde debet advocari, &
 „justè impeditus venire non possit; supra
 „quo, si opus fuerit, fidem faciat juramen-
 „to; & tunc, si voluerit, uni committat
 de

de Collegio vicem suam. Electiones
 quoque clandestinas reprobamus, ita-
 tuentes, ut, quàm citò Electio fuerit ce-
 lebrata, solemniter publicetur.

4. Circa hoc Cap. varia observanda;
 nempe, Electionem fieri posse triplici mo-
 do, vel per *Scrutinium*; vel per *Compromissum*
 in unum aut plures; vel per *quasi*
inspirationem, ut cum omnes de Collegio,
 nullo contradicente ac nullo præcedente
 tractatu speciali in aliquem consentiunt,
 quia huiusmodi concors consensus præ-
 sumitur ortus ex instinctu Spiritus S. qui
 unitatis & concordie auctor est.

5. Præcipuè h. e. præscribitur forma
 Electionis per scrutinium ordinariè usita-
 tum, necessariò observanda in electioni-
 bus Episcoporum & Abbatum perpetuo-
 rum, per quorum mortem Ecclesie di-
 cuntur viduatae; non item per se in electio-
 nibus Prælatorum inferiorum, v. g. Præ-
 positi, Decani, &c.

6. Itaque ad formam Electionis requi-
 ritur 1.mo quòd vocandi sint omnes ha-
 bentes vocem activam, etiam absentes
 qui per se vel per Procuratorem commo-
 de possunt Electioni interesse, juxta con-
 suetudinem Ecclesiarum, ita ut si vel unus
 vocatus non sit, agere possit de contemp-
 & infirmare electionem, „ (quia electionem
 , unum

1. unius contemptus plus obstat, quam
 2. contradictio multorum, ait Pont. in c. 34.
 (h. T.) nisi, uti dicitur c. 28. h. t. propter
 3. bonum pacis consentiat. Econtra vo-
 cati ad electionem, si accedere nolint, alie-
 nos se ab illa faciunt, nec possunt electioni
 factæ contradicere ex c. 19. Neque ii sunt
 computandi in numero eorum, quibus
 competit jus eligendi; secus est de con-
 temptis, nam ut tunc electio subsistat, ne-
 cesse est, ut in eam consenserit major pars,
 non tantum respectu præsentium, sed
 etiam respectu contemptorum. Hinc no-
 tant DD. apud Leur. *in Foro Benef. p. 2.*
 Q. 314. Si ex 30 vocalibus 10 sint contem-
 pti, electio ipso jure irrita est, si electus
 non habeat 16 vota præsentium.

7. 2.do Requiritur, ut de Collegio assu-
 mantur tres scrutatores, & hoc esse de
 substantia electionis etiam Abbatissæ sæ-
 cularis, juxta Decisionem Rotalem *Leo-*
dien. Abbatissatus 9. Martii 1594. tutior
 opinio docet; & hinc, licet omnibus con-
 sentientibus possint admitti extranei Cle-
 rici ad coëligendum juxta c. 40. nequeunt
 tamen assumi in scrutatores, nisi præviè
 ipsis sit concessum votum activum.

8. 3.^{io} Scrutatores debent exquirere
 vota *secretè & sigillatim*, ut singuli Ele-
 ctiores unus post alterum, nemine alio ex

Capitularibus audiente, vivâ voce coram ipsis proferant votum suum; (quod requiritur ad valorem actûs in Electionibus Prælatorum, per quos viduatæ Ecclesiæ providetur; quanquam hic rigor in Electionibus Abbatissarum sæcularium non veniat attendendus, ut docet Passer. apud Leuren. l. c. Q. 343. Ast juxta Trid. infra §. 5. n. 4. Electiones Regularium etiam Abbatissarum fieri debent per vota secreta voce vel scripto, ita ut si vel unicum votum consentiente majori parte Capituli palam detur, Electio sit irrita) idque *ordinatè*, ut nempe primo loco, vel saltem post exceptum votum Præfidis, scrutatores se invicem ante alios scrutentur, quod consultius est, teste Leur. l. c. Q. 363. ac *diligenter*, examinatis videlicet ac interrogatis singulis Electoribus, ob quæ merita, quove zelo hunc præ alio nominent; ac singulorum vota à scrutatoribus vel Tabellione statim scribi debent, quod est de substantia formæ.

9. 4.to Vota in scriptis redacta mox, i. e. in continenti seu nullo alio actu extraneo interposito sunt publicanda, v. g. publice enuntiando: *Tot numero vota exquisivimus*, ut ab initio constet, numerum votorum correspondere numero electorum, & neminem esse præteritum. *An etiam*

addi debeat, quot ex ipsis in unam, & quot in aliam personam consenserint? Variant DD. apud Reiffenst. n. 286.

10. 5.to Expressè c. *Publicato* 58. h. T. dicitur: „Publicato scrutinio variare nequeunt Electores, cum sit facienda collatio, & electio celebranda. Unde in scrutinio auriculari (in quo nomina eligentium cognoscuntur) ante publicationem variare possunt vocales, (exceptis scrutatoribus, qui aliàs pro arbitrio possent alicujus electionem perficere, vel infirmare, ut notat Engel hîc n. 35.) non possunt, si ex eo electio nominati sequi possit; secus, si inchoandum sit novum scrutinium. Dein facienda est collatio, nam c. 50. „quia collatio in communi, quæ post „publicationem scrutini fieri debet, erat „omissa, Pontifex electionem duxit irritam, „tandam, & electores pro illa vice eligendi potestate privat. Porro hæc collatio juxta c. 55. debet esse numeri ad numerum, (an v. g. quis sit nominatus à majori parte, seu dimidio saltem voto excedat medietatem, v. g. si vocales sint novem, habeat saltem quinque vota) zeli ad zelum respectu eligentium; ac meriti ad meritum quoad electos, ut dignoscatur, an pro nominato etiam stet pars sanior, quia ad electionem requiritur pars major & sanior

nior copulativè; nam c. 57. „ Cùm 14. ele-
 „ gissent G, 17. verò R, Pontifex causâ
 „ discussâ deprehendit, quòd major & fa-
 „ nior pars non consenserit in R, ideòque
 „ ejus electionem non personæ, sed potius
 „ electionis vitio duxit irritandam. Si ta-
 „ men, ut dicitur c. 9. in 6. h. t. pars altera
 „ eligentium sit duplo major, contra illos
 „ ad extenuationem zeli, meriti vel aucto-
 „ ritatis ipsorum nihil potest opponi. Imò
 „ in dubio major pars numerò præsumitur
 „ etiam sanior, donec contrarium eviden-
 „ ter probetur.

II. Denique, ut habetur c. 21. in 6. h. t.
 est per unum pronuntianda & facienda
 communis Electio, v.g. hoc vel simili mo-
 do: *Ego nomine meo & eligentium mihi-
 que consentientium in Episcopum vel Abba-
 tem hujus Ecclesie eligo NN. & electum
 coram vobis pronuntio in nomine Patris
 &c.* Et hæc communis electio facienda
 est in continenti; nam c. 46. „ Quia exa-
 „ minato processu Pontifex invenit, post
 „ publicationem consensuum & collatio-
 „ nis tractatum electionem aliquamdiu
 „ fuisse protractam, assensumque Præ-
 „ positum, priusquam electus fuerat, requi-
 „ situm, ideo electionem eandem (ex
 „ ipsius duntaxat inordinato processu)
 „ exigente justitiâ cassavit. Circa quod
 tamen

tamen notat Pirrhing hinc n. 188. Post collationem posse quæri ab eligendo, an velit consentire electioni de se faciendæ; sed si tunc consentiat absolute electioni tanquam de se factæ, peccari contra formam; uti etiam, si tunc exploretur consensus, non per requisitionem privatam, sed publicam Capituli, ut ait Leur. Q. 383.

12. Circa Procuratorem præter hinc statuta specialiter statuitur c. 46. in 6. h. t.
 „ Justo impedimento detentus, ne electio-
 „ ni commodè possit interesse, potest non
 „ solum unum (ut dicitur in C. Quia pro-
 „ pter) sed & plures Procuratores consti-
 „ tuere, modo cuilibet in solidum det po-
 „ testatem, & tunc melior erit conditio
 „ occupantis. Si unus est simpliciter con-
 „ stitutus, & alium suo, alium Domini no-
 „ mine in scrutinio nominet, nihil agit,
 „ nisi de certa persona eligenda à Domino
 „ habeat speciale mandatum. Absens quo-
 „ que, licet nullus de Collegio velit esse
 „ ejus Procurator, nec permittatur extra-
 „ neum deputare, non poterit aliquatenus
 „ per literas exprimere votum suum. No-
 „ tat tamen Lacroix L. 4. n. 399. Capitula-
 „ rem cum generali mandato constitutum
 „ posse etiam mandantem eligere.

13. II. In 6. c. 2. h. t. sanxit Pontifex:
 „ In Electionibus & Postulationibus ac

D

„ Scru-

„Scrutiniis vota conditionalia, alterna
 „tiva vel incerta penitus reprobantur
 „illisque pro non adjectis habitis ex puri
 „consensibus celebretur electio. Ratio
 „decisionis est, quia Electio, Postulatio,
 „quævis alia provisiō beneficiorum nume
 „rantur inter eos actus legitimos, qui con
 „ditionem non recipiunt, neque diem,
Actus legitimi 50. de R. J. in 6. Sed absolute
 „& simpliciter fieri debent, quia hi actus
 „ex officio præstari debent ab iis, quibus
 „incumbunt, ita ut Ecclesiis aut Beneficiis
 „vacantibus certo & sine mora sit provi
 „sum. Ita Pirrh. b. t. n. 169.

14. Unde si ex decem vocalibus unum
 „eligat sub conditione de futuro contingen
 „te; v. g. *Eligo Cajum, si velit consentire*
 „vel illum, quem Titius eliget; aut sub con
 „ditione de præsentis vel præteriti Electio
 „ribus incognita, v. g. *si sit legitime natus*
 „&c. quia licet talis conditio non suspendat
 „actum, continet tamen incertitudinem
 „ita ut certa electio subsequi non possit ante
 „veritatis ignotæ indagatiōnem; alter dicitur
 „cat: *Eligo Titium vel Cajum*; tertius: *Eligo*
 „*digniore*, si hi tres ante publicationem
 „scrutiniis non variarint dando vota pure
 „eâ vice tota electio est penes alios septem
 „pure consentientes, à quorum quatuor,
 „quis nominatus fuerit, is censetur electus

etiam sine novo scrutinio. Nonnulli tamen docent apud Leur. Q. 361. Si decem essent vocales, quorum unus in scrutinio auriculari dedisset tale votum inutile, eâ intentione, ut reportaret quinque votis Prælaturam, talem electionem ob notam ambitionis fore nullam; licet in electionibus Regularium subsisteret, quia in iis sciri nequit, quis tale votum nullum dederit, aut schedam vacuum miserit in urnam. Verum si tunc ex puris consensibus non sequatur communis electio, tales in priorè scrutinio inutiliter votantes à novo facièndo excludi nequeunt. Ob hoc Caput in *Electionibus* 2. in 6.

15. Quæres: Si laborans impedimento Canonico supplicaverit Romæ pro indulto eligibilitatis, & dubitetur, an sit Romæ expeditum, vocales possint uti hâc formâ: *Eligo & postulo, prout melius de jure valere potest*, ita ut si tunc expeditâ Romæ gratiâ sed Capitulo non præsentatâ & ignotâ, talis obtineat unum votum ultra mediætem, habeat jus ad Prælaturam contra electum habentem vota pura ultra unam tertiam? Ratio affirmandi videtur esse, quia Rescripta gratiæ regulariter valent à die Datæ, consequenter tempore electionis fuit eligibilis, quamvis vocales id tunc ignoraverint, & electio sustinenda con-

formiter Cap. *Perpetuo Unic. de postu* ex
in 6. ubi talia vota incerta non reprobantur, ubi
 tur, quando dubitatur de eligibilitate ubi
 postulabilitate subjecti. Nihilominus tur
 probabilius videri, talem electionem lun
 postulationem esse nullam ob Decis. cap. fon
Sup. de Elect. in 6. & rationem supra n. hæ
 & præc. datam; nam alias non posset fo per
 mari Decretum certum electionis, si tim
 formandum foret tale conditionatum: §.
Titius habeat indultum eligibilitatis, elig
Titium; si non habeat, eligo Cajum cum
votis, quod videntur jura reprobare, qu pit
 sic Ecclesia in incerto vagaretur, cum qu etia
 sponso publicetur. Ad rationem oppo ten
 tam dico, regulariter Rescripta Grat ut
 quidem valere à die Data, si nulli sint præ que
 judiciofa; tale autem, si valeret à die D bus
 tæ, antequam præsentetur Capitulo, for cap
 præjudiciosum Ecclesiæ & electioni, cui „fo
 incertitudinem certò induceret; adeoq „fo
 non censetur esse mens Papæ, ut ante die „in
 Præsentatæ valeat. Ad Cap. *Perpetu* „co
Unic. de Postul. in 6. dici potest, ut Jur „lic
 Juribus concordentur, talia vota tantu „no
 admittenda in unico casu, quo sic nomi „tu
 natus habet certum jus, vel ex vi electio & i
 nis vel saltem postulationis, ut nullus lar
 beat pura vota sufficientia pro electione sed
 nam immediatè subjungitur, quòd debe voc

ex via electionis & postulationis alteru-
 tram eligere; aliud est in casu Quæstionis,
 ubi electo ex puris consensibus generare-
 tur præjudicium. Neque totum Capitu-
 lum per talem Electionem ad certam per-
 sonam se determinare posset. Verum quia
 hæc quæstio ex professo tractata non re-
 peritur, supremo Tribunali Pontificio ul-
 timatè decidenda relinquatur.

§. 2. De Electione per Compromissum.

I. COMPROMISSUM est, quando v. g. Ca-
 pitulares in unum vel plures Clericos
 etiam extraneos juxta Cap. 8. h. t. faculta-
 tem eligendi conferunt, vel *limitatè* v. g.
 ut eligant ex gremio Ecclesiæ, aut in
 quem, exquisitis singulorum voluntati-
 bus, major & sanior pars consenserit, ut in
 cap. 32. approbato cap. 29. in 6. (estque
 „ forma mixta ex scrutinio & compromis-
 „ so; si verò sit data potestas eligendi illum,
 „ in quem plures de Capitulo, partium
 „ comparatione minorum consenserint,
 „ licet majorem partem totius Capituli
 „ non attingant, electio robur non obtinet
 „ firmitatis ex Cap. 23. in 6.) vel *absolutè*
 & *illimitatè*, quo casu etiam possunt postu-
 lare aliquem extra gremium juxta c. 30.
 sed ad hoc requiritur consensus omnium
 vocalium, ita ut unius dissensus compro-

missum impediatur juxta R. J. 29. *Quod omnes tangit, debet ab omnibus approbari.* Quamvis re integrâ possit à majori parte Capituli fieri revocatio Compromissum, quia sic singuli redeunt ad jus eligendi, nullique præjudicatur. Circa Compromissum specialiter statuitur h. t.

2. C. 33. in Decret. h. t. „ Cùm cujusdam Ecclesiæ Capitulum in septem Canonicos suos compromisisset, ut illum quem ex se vel aliis de gremio Ecclesiæ omnes vel major pars nominaret, reciperet in Prælatum; unus autem ex illis septem à tribus ipsorum, & alius, qui non erat de numero eorum, à tribus aliis Prælatum fuere nominati. Consultum Pontifex respondit: Eum, qui de numero septem à tribus est nominatus, juxta Compromissi tenorem debere in Prælatum assumi, modò consentiat.

3. Unde quamvis si Compromissum in unum duntaxat sit factum, is nequeat eligere seipsum sine nota ambitionis; si tamen sit factum in plures, qui sua vota datam palam, potest à medietate electus suo consensu ad illam accedere, sicque augere numerum & fieri electus; per quod non eligit seipsum directè & principaliter, sed solum accessoriè & completivè, proinde etiam juxta *Auream Bullam* fieri potest.

in electione Regis Romanorum, aliisque electionibus, in quibus sive de jure, sive ex privilegio aut consuetudine non servatur forma Cap. *Quia propter*, sed permittitur, ut post publicationem liceat mutare votum per accessum. Sic v. g. si ex tribus Patronis unus eligat Compatronum, hic accedendo censetur in effectu habere duo vota, & prævalebit extraneo unicum tantum votum habenti. Verum id locum non habet, ubi servatur rigor Cap. *Quia propter*, quia ante publicationem scrutini incognitus est numerus votorum, adeoque nemo scit, an per suum accessum possit complere majorem numerum suffragiorum; post publicationem autem non admittitur sine novo scrutinio votorum variatio, ut docet communior contra Panorm. teste Engel hic n. 40. docentem: Caput *Publicato* intelligi tantum de variatione in præjudicium electi, jus ex datis votis habentis. *An verò, si unus ex scrutatoribus fuisset à medietate electus, cum ante publicationem hoc sciret, possit suo voto accedere?* Dubitat Engel n. 42. Negat Reiffenst. n. 106. eò quòd juxta Cap. 46. h. t. nominatus in scrutinio, & ante communem electionem absolute consentiens, electionem ipso jure reddat nullam.

§. 3. De Eligentibus.

1. Circa Eligentes statuitur h. t. „ I. In
 „ Decret. c. 41. h. t. ut ultra tres menses Ca-
 „ thedralis Ecclesia vel Regularis Prælati
 „ non vacet; intra quos (iusto impedi-
 „ mento cessante) si electio celebrata non
 „ fuerit, qui eligere debuerant, eligendi
 „ potestate careant eâ vice, ac ipsa eligendi
 „ potestas ad proximum Superiorem de-
 „ volvatur; is verò non differat ultra tres
 „ menses Ecclesiam viduatam de persona
 „ idonea ipsius quidem Ecclesiæ, vel al-
 „ terius, si digna non reperiatur in illa,
 „ Canonicè ordinare. Unde quando pro-
 „ pter negligentiam Electorum Electio de-
 „ volvitur ad Superiorem inferiorem Papâ.
 „ (quod ob Concordata in Germania non
 „ accidit, exceptis certis Episcopatibus,
 „ Archi-Episcopo Salisburgensi subjectis)
 „ is tenetur providere Ecclesiæ de persona
 „ idonea ex gremio illius; nam quamvis
 „ Capitulum ipsum possit eligere aliquem
 „ extra gremium, cum possit renunciare fa-
 „ vori suo ut proprio; Superior autem non
 „ potest renunciare juri alterius. Ita Wag-
 „ nereck ad h. c.

2. „ C. 43. Consentiens Electioni suâ
 „ per potestatis sæcularis abusum, electio-
 „ nis commodo careat & ineligibilis fiat.

„Etc. 56. Edicto perpetuo prohibetur, ne
 „per laicos cum Canonicis Pontificis ele-
 „ctio præsumatur: sic præsumpta nullam
 „obtinere firmitatem; contraria consue-
 „tudo dici debet corruptela. Nihilominus
 „c. 14. h. t. ait Pontifex: Factâ electione
 „non prohibemus, quin Regis seu Prin-
 „cipis requiratur assensus, sed propter hoc
 „præscriptam electionis formam nolu-
 „mus impediri. Verum talis consensus
 tunc non præstat robur electioni, sed im-
 pedit, ne Princeps postea possit excipere
 contra electionem vel electum, v.g. quòd
 fit suspectus de proditione &c. potest enim
 consuetudine aut privilegio induci, ut, si
 Princeps obtendat exceptiones legitimas,
 electio sit cassanda.

3. „II. In 6. c. 26. h. t. decernitur: Si
 „electio effectum non est sortita, quia
 „electus non consentit, aut post consen-
 „sum juri suo renuntiat, (aut moritur) aut
 „propter occultum ejus vitium postea in-
 „notescens electio irritatur; electores (qui
 „jam fecerunt, quod spectabat ad ipsos
 „intra juris terminum eligendo) possunt
 „procedere ad aliam electionem, perinde
 „ac si vacatio nova esset, dummodo nihil
 „fraudulenter egerint in præmissis. In
 his casibus pro matura deliberatione alte-
 rius Prælati eligendi rursus conceditur

tempus integrum lege definitum, nempe trimestre pro Prælatura Ecclesiæ viduatæ; vel semestre pro Prælaturis aut beneficiis inferioribus per se loquendo. Unde dum Anno 1719 Philippus Mauritius à Ducibus Baviaræ eligebatur Episcopus Monasteriensis & Paderbornensis, qui Romæ erat mortuus, à die notitiæ obitus Capitularibus currebat novum trimestre, esto etiam post præstitum consensum ante confirmationem in Curia obiisset, quia tunc non vacasset per mortem hujus electi, sed antecessoris; nam prima vacatio Prælaturæ durat usque ad confirmationem alterius Prælati, juxta jura apud Reiffenst. n. 33.

4. Quinam Capitulares per diversos sparsim Canones sint privati voce activâ, ut nominatim suspensi, interdicti, excommunicati excommunicatione majori, (minor tantum privat voce passivâ, quia cum sit privatus Sacramentorum perceptione, ad ea ministranda eligi non potest; quamvis illius electio ex c. 10. l. 5. §. 27. n. 1. non sit ipso jure irrita, sed irritanda, juxta Lac. l. 4. n. 405.) & plures alii; vide apud Canonistas passim.

§. 4. *De Eligendis & Electis.*

1. I. „In Decret. h. t. c. 6. decernitur:
„ Rom.

„ Rom. Pontifex, nisi à duabus partibus
 „ Cardinalium electus, si major concor-
 „ dia non intercessit, nullatenus assumitur;
 „ & si nomen Pontificis usurpaverit, tam
 „ ipse, quàm qui eum recipiunt, excom-
 „ municationi subjaceant, & totius sacri
 „ Ordinis privatione mulctentur. De Ele-
 „ ctione Pontificis & Imperatoris vide Pir-
 rhing h. t.

2. „ C. 7. Nullus in Episcopum eligatur,
 „ nisi xxx. annos ætatis exegerit, & legiti-
 „ mè natus ac vitâ & scientia sit commen-
 „ dabilis. Postquam confirmatus fuerit, &
 „ tempus consecrationi definitum transiê-
 „ rit, beneficia, quæ habet, eo ipso vacant;
 „ si nimirum obtineat pacificam & fructi-
 „ feram Episcopatûs administrationem,
 „ quia *non debet quis perdere primum bene-*
 „ *ficiam, nisi plenè sit secundum consecutus,*
 „ Cap. *Si qui Episcopi* 6. D. 92. Prætereà, ut
 „ quis possit eligi in Episcopum, debet juxta
 „ Trid. *sess. 22. de Reform. c. 2.* in sacro Sub-
 „ diaconatûs Ordine saltem sex mensibus
 „ prius fuisse. (Quamvis, ut quis possit eli-
 „ gere, sufficiat, si immediatè ante electio-
 „ nem sacrum Ordinem suscipiat.) Electio
 „ tamen non Subdiaconi in Episcopum non
 „ est ipso jure irrita, sed irritanda, juxta
 „ Leur. *in Foro Benef. p. 1. Q. 314.*

3. „ C. 12. Si electio alicujus, non propter
 „ vitium

„vitium personæ, sed modum electionis
 „cassatur, non impedit, quò minus is ad
 „regimen alterius Ecclesiæ, imò etiam
 „ejusdem possit promoveri, nisi fortè si-
 „moniacæ pravitatis aliquid intercesserit.

4. „C. 19. Licet cautum reperiatur in
 „Canone, ut quis ex aliena Ecclesia eliga-
 „tur, si nullus in propria repertus fuerit
 „idoneus; quia tamen hoc in favorem in-
 „troducitur est Capitularium, & cuique
 „licet renuntiare juri, quod pro se nosci-
 „tur introductum, potest major pars Ca-
 „pituli electionem de persona alterius
 „Ecclesiæ celebrare. Quamvis ipsis in-
 „vitis juxta dicta §. *preced.* à Superiore, ad
 „quem facta devolutio, obtrudi non possit.
Can. Nullus invitis 13. Dist. 61. Unde ut quis
 „eligatur de gremio, non est de necessitate,
 „sed solum de honestate.

5. „II. In 6. c. 6. h. t. Electores electio-
 „nem, quàm citiùs commodè poterunt,
 „electo præsentent, ac petant consensum
 „ipsius; quem si electus ultra mensem uti-
 „lem à tempore præsentationis præstare
 „distulerit, jure ex electione acquisito eo
 „ipso sit privatus. Cæterùm quivis electus
 „infra tres menses post consensum præsti-
 „tum confirmationem petat, quod si justo
 „impedimento cessante facere omiserit,
 „electio eadem eo ipso viribus vacuetur.

„Quod

Quod in omnibus electionibus etiam ad Prælaturas inferiores, quæ confirmari debent, observandum, juxta Wagnereck hîc. Præterea C. *Cupientes* 16. h. t. in 6. relato in Concordatis Germaniæ statuit NICOL. III. „Omnes electi ad Ecclesias „Cathedrales vel Regulares, quorum „Confirmationes peti debent à Sede „Apost. infra unum mensem post consensum præstitum iter arripiant ad dictam Sedem pro confirmatione petenda; „vel si justè impediti sint, Procuratorem „sufficenter instructum cum omnibus „actis & monumentis causæ eò mittant, „sub pœna amissionis juris per electionem quæsitæ. Insuper Electores duas „personas ex Capitularibus sufficienter „instructas ad Sedem Apost. mittant, qui „sciant Papam instruere de tota causa „electionis.

Verùm hodie electi Germaniæ Episcopi vel Prælati nunquam pro confirmatione eunt Romam, sed per Agentes in Curia Rom. existentes, transmissis ipsis electionis processu & documentis de facto examine, juxta Bullam GREG. XIV. *Onus Apostolicæ*, idoneitate & cæteris rem conficiunt. Insuper Trid. *sess. 23. de Reform. c. 2.* statuit: „Episcopi confirmati, si munus „consecrationis intra tres menses non „susce-

„susceperint, ad fructuum perceptorum
 „restitutionem teneantur; si intra totidem
 „menses postea id facere neglexerint, Ec-
 „clesiis ipso jure sint privati.

6. Circa hæc specialiter Nota, *per consensum electi & eligentium* quasi contrahi sponsalia inter Ecclesiam & electum, quia habet tantum jus ad rem, cui potest adhuc liberè renuntiare in manibus eligentium; ac juxta c. 5. h. t. in 6. „Si administratio-
 „nem Dignitatis sub quocunque prætex-
 „tu in temporalibus vel spiritualibus ge-
 „rere, aut illi se immiscere præsumat, eo
 „ipso jure ex electione quæsito est priva-
 „tus. „ *Quanquam c. 44. in Decret. b. t.*
 „dicat Pontifex: „Valde remoti videl. ultra
 „Italiam constituti & in concordia electi
 „dispensativè propter necessitatem Ec-
 „clesiarum & utilitatem ante confirma-
 „tionem in spiritualibus & temporalibus
 „administrent, nihil tamen penitus alie-
 „nent. Dubitat tamen Engel hîc n. 51.
 „num hæc dispensativa Juris concessio ad-
 „huc sit in vigore ob continuam praxin
 „contrariam Episcoporum Germaniæ. De-
 „inde per *Confirmationem* contrahi quasi
 „spirituale conjugium ratum, quia per eam
 „Electus acquirit jus in re, nec potest am-
 „plius renuntiare sine Superioris consensu,
 „ac consequitur plenam administrationem

in spiritualibus & temporalibus, potestatemque Jurisdictionis Episcopalis, juxta c.15. *Decret. h.t.* hinc potest ferre censuras, delinquentes punire, Beneficia conferre, dare alteri potestatem absolvendi à peccatis, estò Sacerdos non sit, &c. etiam ante captam possessionem, nisi alicubi ex recepta consuetudine prius installari debeat. Denique per *Consecrationem* fieri matrimonium quasi consummatum, quia per eam accipit characterem & potestatem Ordinis Episcopalis intollibilem. Aliud est de Abbate benedicto, qui potest eligi ad aliud Monasterium vel Episcopatum, quamvis licentiam transeundi (non dispensationem, quia in eo rigore non sunt sponsi suarum Ecclesiarum, sicut Episcopi) vel à Pontifice aut ejus Legato de latere, si sit exemptus; vel ab Episcopo petere debeat, c.36. *h.t. in 6.* & ante benedictionem saltem validè vi privilegii à jure concessi Ordines minores suis conferre potest.

7. „C.14. *h.t. in 6.* Nullus ad regimen „Parochialis Ecclesiæ assumatur, qui non „attigit 25 annum; collatio aliàs facta v- „ribus careat. Ad hujusmodi regimen „assumptus personaliter in Parochiali „Ecclesia residere tenetur, & intra annum „se faciat ad Sacerdotium promoveri; si „non fecerit, Ecclesiâ sibi commissâ, nullâ

„etiâ

etiam monitione præmissâ, sit eo ipso
 privatus. Verùm ut dicitur *c. 35. h. t. in 6.*
 „ Non vacat tamen Ecclesia, nisi annus ex
 „ toto fuerit elapsus, quo possessionem
 „ ejus pacificam recepit, & non currit illi,
 „ qui justo impedimento detentus; secus
 „ si rationabilis causa deficeret, tum enim
 „ non potest illi eâ vice iteratò conferri,
 „ idque ne statutum debito frustratur ef-
 „ fectu, & non rebus sed verbis lex impo-
 „ sita videatur. Si quis Parochiam recepit
 „ sine intentione Sacerdotium intra an-
 „ num suscipiendi, eandem postea dimif-
 „ surus, sed animo fructus interea ex ea
 „ percipiendi, is, nisi voluntate mutatâ
 „ promotus fuerit intra annum ad Sacer-
 „ dotium, tenebitur ad restitutionem fru-
 „ ctuum perceptorum, cum eos fraudu-
 „ lenter perceperit. Unde notant DD. si
 „ quis per ignorantiam ac bonâ fide obti-
 „ neret Parochiam ante legitimam ætatem,
 „ collationem esse nullam; ac, si ad legiti-
 „ mam ætatem pervenerit, opus esse novâ
 „ collatione; quia quod ab initio irritum est,
 „ tractu temporis non convalescit.

8. Nihilominus *c. 22. in 6.* ait Pontifex:
 „ Statutum in *c. 14. cit.* De promovendis
 „ ad Sacerdotium intra annum ad Colle-
 „ giatas Ecclesias, etiamsi aliâs Parochia-
 „ les extiterint, ad assumptos ad earum
 „ reg-

„regimen, v.g. Decanum aut Canonicum
 „non extenditur, sed antiqua jura potius
 „ferventur in eisdem, nempe *c. 7. Decret.*
 „*h. t.* ubi tales non ipso facto, sed præ-
 „missâ monitione per sententiam sunt
 „privandi. „ Imò ut notat Pirrh. *h. c. n. 80.*
 „si Dignitati, v.g. Decanatu vel Canonica-
 „tui, per se non curatæ non principaliter
 „sed accessoriè fit annexa cura animarum,
 „tunc sufficit, quòd provifus fit in ætate re-
 „quisita ad Dignitatem, cui annexum est
 „beneficium Parochiale, quod tunc velut
 „accessorium assumit naturam & conditio-
 „nes beneficii principalis; & sufficit, quòd
 „per Vicarium sufficientis ætatis curam
 „animarum exerceat.

9. Quamvis Episcopi possint quandò-
 „que dispensare in ætate requisita ad Sacer-
 „dotium, non tamen possunt in ætate re-
 „quisita ad beneficium curatum, esto juxta
 „*c. 34. h. t. in 6.* „ cum obtinentibus Eccle-
 „„sias parochiales possint dispensare, ut
 „„usque ad septennium literarum studiis
 „„insistentes ad Sacerdotium promoveri
 „„non teneantur, sed ad Subdiaconatum
 „„duntaxat infra annum, ne sicut à multis
 „„de Christi patrimonio sublimatis factum
 „„est, à statu recedere queant Clericali.
 „Verum hodie post Trident. tales licentiæ
 „Parochis concedi non solent juxta varias

Declarationes Card. apud Garziam p. 3
c. 2. n. 84.

10. III. In Extrav. comm. c. i. sancti
Pontifex: „Ut Episcopi & Prælati Mo-
„nasteriorum regimina exercentes, qu
„apud Sedem Apost. promoventur, au
„Confirmationis munus recipiunt, ad
„commiffas sibi Ecclesias & Monasteria
„absque dictæ Sedis literis hujusmodi ec-
„rum promotionem & confirmationem
„continentibus accedere vel bonorum
„Ecclesiasticorum administrationem ac-
„cipere non præsumant, nullique absque
„dicta literarum ostensione eos recipiant
„si secus fecerint, aut aliter recipiantur
„quidquid interea egerint, irritum habe-
„tur; Recipientes verò sive eis obediens
„tes à Beneficiis sint suspensi.

Ex quo inferunt DD. apud Reiffenst
L. 3. T. 9. n. 7. Sedem Episcopalem aut Præ-
laturam vacare tam diu, donec litera
Apost. collativæ vel confirmatorix Capitu-
tulo seu Monasterio sint præsentatæ, adeo-
que si ante diem præsentatæ & post diem
Datæ promotus moreretur, Sedes vacare
non per mortem illius, sed antecessoris.

§. 5. *De Electione Regularium & Abba-
tissarum.*

t. Circa electionem Regularium sta-
tuatur

tuuntur sequentia: „I. In Decret. c. 49. h. t.

„Cum in Magistrum assumi non debeat,
 „qui formam discipuli non assumpsit, nec
 „sit præficiendus, qui subesse non novit,
 „mandat Pontifex, ut ad amotionem Ab-
 „batum, qui per professionem Monachi,
 „vel Regulares Canonici non fuerint, sub-
 „lato appellationis obstaculo procedatur.

2. II. In 6. c. 24. h. t. „Nulli Religioso
 „Mendicantium Ordinum ex Electione,
 „Postulatione seu vocatione ad aliquam,
 „extra administrationem sui Ordinis,
 „Prælaturam in discordia de se facta jus
 „acquiratur, nec eorum aliquis tali pro-
 „visioni valet consentire, et si Superioris
 „sui accesserit licentia.

Additur c. 27. „Si Religiosus electio-
 „ni de se ad Prælaturam extra suum Mo-
 „nasterium sine licentia Superioris sui
 „(subintellige *speciali*, cum generalis, quia
 „ambitionis vitio viam parat, nullius est
 „firmitatis ex c. 8. in Clement. h. t.) con-
 „senserit, consensus non tenet, & electio
 „eo ipso viribus vacuatur. Iidem verò
 „Superiores electis huiusmodi (si eligan-
 „tur ad Prælaturam intra suum Ordinem,
 „& in concordia, ut in c. 24. supra dictum
 „est) suis Conventibus irrequisitis con-
 „sentiendi & transeundi liberam dare pos-
 „sint facultatem. In discordia censetur

facta electio, juxta Wagnereck in c. 24. Si
 duæ aut plures celebratæ sint, aut una tan-
 tum, aliquibus tamen Electorum contra-
 dicentibus. Unde censetur facta in con-
 cordia, si ab omnibus, vel saltem à majori
 parte Capituli facta sit, eique nullus se op-
 ponat, ut notat Pirrh. hîc n. 297.

3. C. 28. in 6. h. t. dicitur: „ Nullus Re-
 „ ligiosus ad Prælaturam suæ vel alterius
 „ Religionis eligatur, nisi antè fuerit Ordini
 „ nem Regularem expressè professus; se-
 „ cùs actum, eo ipso fit irritum. Ad Digni-
 „ tatem verò Episcopalem (ad quam No-
 „ vitii eliguntur interdum) etiam non
 „ professus, in sæcularibus vel Regularibus
 „ Ecclesiis eligi valet. Imò c. 1. in Clement.
 „ h. t. statuitur: Cùm rationi non con-
 „ gruât, ut homines disparis professionis
 „ vel habitûs in iisdem Monasteriis socien-
 „ tur, prohibetur, ne Religiosus aliquis in
 „ Abbatem vel Prælatum alterius Religio-
 „ nis vel habitûs de cætero eligatur; quod
 „ si secus actum extiterit, irritum sit & in-
 „ ne. Nihilominus tales postulari possunt
 „ & Pontifex dispensare potest.

4. Jure novo Tridentini *sess. 25. de Regu-
 c. 6.* „ Circa Regulares statuitur, ut Superi-
 „ ores eorum eligantur per vota secreta
 „ ita ut singulorum eligentium nomina
 „ nunquam publicentur, idque sub pœna

„ nullitatis; neque tunc requiritur collatio
 „ zeli aut meriti, sed sufficit sola numeri
 „ ad numerum. Quod generaliter verum
 est de electionibus Regularium, per quas
 Ecclesiis viduatis non censetur provideri.
*Quenam verò sint faciendæ per scedulas
 secretas in communem votorum urnam con-
 jiciendas, quanam per ballottationes seu
 globulos? Docent singulorum Ordinum
 speciales Constitutiones.*

5. III. *Circa Electiones Abbatissarum in
 Cap. Indemnitatibus 43. b. t. in 6.* Itatuun-
 tur sequentia: „ i. ^{mò} Nulla Monialis non
 „ professæ ad eligendum cum aliis admit-
 „ tatur. Nec Abbatissa vel Priorissa eliga-
 „ tur, quæ xxx. annum non compleverit.
 Juxta Trid. *sess. 25. de Regul. c. 7.* requiritur,
 „ ut sit XL. annorum, & octo annis post
 „ expressam professionem laudabiliter
 „ vixerit; si his qualitatibus prædita non
 „ reperiat, ex alio ejusdem Ordinis Mo-
 „ nasterio eligi poterit; si etiam hoc in-
 „ commodum videatur Præsidi electio-
 „ nis, ex iis, quæ in eodem Monasterio an-
 „ num xxx. excesserit, & quinque saltem
 „ annis post professionem rectè vixerit,
 „ eligatur. Unde ut notat Pirrh. n. 306,
 hæc duæ conditiones, nempe ætas XL. an-
 „ norum, & professio VIII. annorum non
 præscribuntur à Concilio tanquam sub-

stantiales & simpliciter necessariae; imò
Lac. L.4. n.796. censet, de facto sufficere
xxx. annos completos.

2.do *In cit. Cap.* statuitur: „In electione,
„quæ per formam scrutinii à duabus par-
„tibus Conventûs fuerit celebrata, ex-
„ceptione quacûnque non obstante, per
„Superiorem, diligenti de personæ ido-
„neitate examine præmissa, confirmatur,
„& electa, si Abbâtissa est, benedicitur;
„si autem numerus eligentium ad duas
„partes non perveniret, Moniales cæteræ
„(antequam ad actus divertant extra-
„neos) per consensum possunt ad illam
„accedere, quæ à majori parte Conventûs
„est electa; per quem accessum, si ad duas
„partes pervenitur, electa confirmatur
„& benedicitur; si verò tunc non com-
„pleantur duæ partes, super objectis al-
„terius partis sine strepitu & figura iudicii
„ante confirmationem inquiretur, sed
„electa interim in spiritualibus & tempo-
„ralibus liberè administrat; sine facultate
„tamen, quidquam alienandi, aut Monia-
„les recipiendi.

3.to „Si quæ à minori parte Conventûs
„electa fuerit, (quod volumus esse irri-
„tum) nullum jus acquirit, nec ad eam
„aliæ possunt accedere. Cujus ratio da-
„tur C. 29. in Decret. b. t. Quia ex post
„facto

„facto non convalescit, quod ab initio
„non valet.

4.to „Neque in hujusmodi Monialium
„electionibus per formam scrutinii zeli
„ad zelum, nec meriti ad meritum, sed so-
„lum numeri ad numerum fiat collatio.

5.to „Supradicta non solum in Mona-
„steriis viventibus sub aliqua de Religio-
„nibus approbatis, sed etiam in illis, ubi
„juxta quarundam Provinciarum con-
„suetudinem nec propriis renuntiant, nec
„Professionem faciunt Regularem, sed
„vivunt, ut in sæcularibus Ecclesiis Ca-
„nonici sæculares, (unde & ipsæ dicun-
„tur *Canonissæ* seu *Stiffts = Fräulein*)
„volumus per omnia observari, eo dun-
„taxat excepto: ut non eligantur nec eli-
„gant non professæ, cum in ipsis (quia
„videl. non faciunt professionem) hoc lo-
„cum sibi nequeat vendicare. Per quod
„tamen earum statum, Ordinem seu Re-
„gulam nolumus nec intendimus appro-
„bare. Ita Bonif. VIII. in terminis *cit.*
„*Cap.* Nonnulli tamen censent, in Capi-
„tulis mixtis ex Canonicis & Canonica-
„bus ob recentissimas geminas Decisiones
„Rotales in una *Monaster. Abbatissatus*
„9. Junii 1727. & 4. Februar. 1732. receden-
„tes à duabus in eadem Causa Decisionibus
„1725. & 1726. in contrarium datis hoc Ca-

put *Indemnitatibus* in suo rigore non esse attendendum, sed potius Consuetudinem & Statuta, eò quòd talia Capitula *Can. perniciosum* 25. *Cau.* 18. *Q.* 2. sint prohibita & abolenda decernantur, adeòque de iis non videatur casus in jure expressus; super quibus Coloniae 1734. typis Hildeniensis editus est Tractatus sub Titulo: *Demonstrationes Chronologico-Historico-Juridico-Canonice.*

Quæres: An Electio Abbatissæ in Ecclesia Canonessarum sæcularium per voto pretio temporali comparata sit simoniaca? Ratio dubitandi est, *tum* quia Præbendæ Canonessarum, juxta tradita in *Nuc. Theol. Exam.* 17. *n.* 6. non sunt materia simoniæ; *tum* quia Abbatissatus ab origine, quando Canonessæ utebantur communi refectorio, videtur tantum fuisse maternitas œconomica, quæ est quidem merè temporale. Nihilominus *ry.* affirmativè. Ratio est *r.* quia Electio talis Abbatissæ debet esse Canonica, seu fieri juxta præscriptum Canonum, confirmanda a Superiore Ecclesiastico, nempe Papa vel saltem Episcopo; in omnibus autem Electionibus Canonicè faciendis vota per pecuniam quæsitam tanquam simoniaca reprobantur. 2. Abbatissatus talis juxta *Pyrrhum, Corr. in Praxi Benef. L. I. c. 5.*

n. 145. est Dignitas principalis & electiva in Ecclesia Collegiata, quantumvis non reservata, importans jurisdictionem Ecclesiasticam in Canoneffas quâ tales & Clericos illius Ecclesiæ, ex *c. Dilecta* 12. *de major. & obed.* ad quam directè & principaliter vota tendunt, non ad aliquam præbendam temporalem, cui Dignitas illa Ecclesiastica sit accessoriè unita, (utî Juspatronatus castro, consecratio calici) quia regulariter eligitur Canoneffa jam habens præbendam, & factâ illegitimâ Electione seu non intra legitimum tempus, provifio de Abbatiffatu non devolveretur ad Superiorem Ecclesiasticum; consequenter Dignitas Abbatiffatûs videtur esse principale, cui præbenda, aliâque emolumenta cæteris Capitularibus non obvenientia accessoriè uniantur. Per quod patet ad primam Rationem dubitandi. Ad alteram dico, sublatâ mensâ communi, maternitatem œconomicam esse suppressam; & per privilegium Apost. tacitum vel expressum, esse conversam in Dignitatem Ecclesiasticam, quæ omni jure est materia simoniæ; utî Episcopatus, si principatus temporalis in eum elevaretur, & per Electionem votis Canonicorum pretio temporali comparatis acquireretur. Vide *L. 3. T. 35. n. 7.*

TITU.